

Врз основа на член 16 ставови (2) и (3) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21, 150/22, 236/22, 199/23, 236/23 и 263/23), Владата на Република Северна Македонија на седницата одржана на _____ година, донесе

ПРОГРАМА „ЗДРАВЈЕ ЗА СИТЕ“ ЗА 2024 ГОДИНА

I. В О В Е Д

Кардиоваскуларните и респираторните болести се најчести заболувања кај населението како во светски рамки така и во Република Северна Македонија. Зголемениот крвен притисок, зголемени маснотии во крвта, дебелината, дијабетот, неправилната исхрана, недоволната физичка активност, злоупотребата на алкохол и тутун се најчести ризик фактори за настанување на кардиоваскуларните заболувања. Најзначајните ризик фактори за појава на незаразни болести, можат да се спречат и да се контролираат. Масовните незаразни болести се водечка причина за смрт и инвалидитет ширум светот. Причинители на висока зачестеност на масовни незаразни болести во последните децении од дваесеттиот век и почетокот на овој век се значајните и брзи промени во начинот и стилот на живот на современиот човек. Најмногу се изразени промените во начинот на исхрана, нивото на физичка активност, зголемената употреба на алкохол и тутун. Во интеракцијата на физичката активност, храната, исхраната и на здравјето на луѓето, вклучени се следните релевантни аспекти: енергетската потрошувачка преку физичката активност како важна компонента на енергетската рамнотежа што ја определува телесната тежина. Превентивните прегледи за навремена контрола на крвниот притисок, телесната тежина, одредување шеќер и маснотии во крвта се битен елемент за навремено спречување на појава на кардиоваскуларни заболувања. Едукација на населението за потребата од навремени превентивни прегледи за контрола на сопственото здравје е битен фактор за рано откривање и спречување болести. Параметри на здравјето кои е потребно да се следат се: крвен притисок, телесна тежина, висина, индекс на телесна маса, шеќер и маснотии во крвта. На граѓаните потребно е во исто време да им се даваат и конкретни совети за грижа за сопственото здравје како совети за промоција на здрави животни стилови, за начинот на исхрана, заштита од високите температури и важноста на превентивните прегледи.

1. Бесплатни прегледи –треба да се спроведува по една акција на секои два месеци - Со оваа активност на сите граѓани им се дава можност да извршат бесплатен превентивен преглед и тоа независно од нивниот статус на здравствено осигурување.

Активностите се состојат во бесплатни лекарски прегледи, мерење крвен притисок, телесна тежина и висина, индекс на телесна маса, одредување шеќер и маснотии во крвта и други лекарски совети. Резултатите од мерењата се соопштуваат на лице место.

При прегледите се даваат и совети за грижа за здравјето, начин на исхрана, заштита од високите температури, а се делат и промотивни печатени едукативни материјали за правилен начин на живот и исхрана.

Активностите се спроведуваат на отворен и затворен простор во зависност од временските прилики, а за местото, денот и времето на спроведување на прегледите, населението ќе биде известно преку локалните медиуми и месните заедници.

Секој здравствен дом и општа болница со проширена дејност треба да обезбеди по шест акции на годишно ниво, во рурално подрачје.

Динамиката на спроведување на активностите ќе биде еднаш на два месеци и тоа по една акција во следните периоди: од 01.03.2024 до 30.04.2024 год., од 01.05.2024 до 30.06.2024 год., од 01.07.2024 до 30.08.2024 год., од 01.09.2024 до 30.10.2024 год. и од 01.11.2024 до 31.12.2024 год.

Здравствените тимови ќе бидат составени од лекар ,медицинска сестра и возач.

Резултатот од анализата ќе се евидентира во евидентен лист и се доставува до Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија.

Извршители - Здравствени домови и општи болници со проширена дејност.

2. Материјални трошоци за спроведување на акции за бесплатни прегледи.

Извршители - Здравствени домови и општи болници со проширена дејност.

3.Обработка на податоци од мерењата при здравствениот преглед и извештај

Извршители –Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија.

4.Активности за превентивни прегледи при топлотни бранови кои ќе бидат спроведени од страна на сите здравствени домови и општи болници со проширена дејност

Извршители –Здравствени домови и општи болници со проширена дејност.

5.Трошоци за гориво за Рурални концесионери - над 25 км оддалеченост од здравствениот дом до руралните концесионери. За остварување на оваа активност ќе се обезбедат трошоци за пат за руралните доктори.

Од 25 до 35км – ќе добиваат 8.000,00 ден максимум за патни трошоци .

Од 35 до 45км - – ќе добиваат 9.000,00 ден максимум за патни трошоци.

И над 45км — ќе добиваат 10.000,00 ден максимум за патни трошоци.

Извршители –Руралните концесионери

II.ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Целта на оваа програма е активен пристап до граѓаните од руралните средини, контрола на нивното здравје, навремено и соодветно лекување и препораки за превенција на здравјето.

III. ПОДГОТВИТЕЛНИ АКТИВНОСТИ ЗА ИЗВРШИТЕЛИТЕ

За време на припремните активности за целосно и навремено спроведување на оваа програма се организираат средби со одговорните лица на здравствените установи – извршители на активностите. Воедно, навремено се обезбедуваат потребните медицински материјали, промотивни материјали и друг потребен инвентар.

За таа цел ќе се спроведат следните активности:

- изготвување на список со одговорни лица по здравствени установи и нивни телефонски броеви,
- изготвување на календар со локалитети за поставување на пунктови за вршење на превентивните прегледи (на два месеци),
- изготвување на евидентен лист за индивидуалниот превентивен преглед, со содржината за антропометриските мерења за определување на индексот на телесна маса, мерење на нивото на шеќерот и холестеролот во крвта и крвниот притисок,
- набавка на апарати за анализа, ленти за одредување на шеќерот и холестеролот во крвта и ланцети и
- подготовка на анкетните листи во постоечкиот софтвер.

IV. ЕВАЛУАЦИЈА НА ДОБИЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОД ИЗВРШЕНИТЕ ПРЕВЕНТИВНИ ПРЕГЛЕДИ

Секој извршен превентивен преглед се евидентира во посебен евидентен лист кој се доставува до Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија.

По обработката на добиените индивидуални листи за вкупниот период, Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија изготвува студија за добиените резултати од превентивните прегледи по здравствени домови и општи болници со проширена дејност на ниво на државата со препораки за подобрување на здравствената состојба кај граѓаните.

V.ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА ПРОГРАМАТА

Табела 1.

Ред бр.	Активност	Единица/вредност	Извршители	Износ во денари
1	Надоместок за ангажирање на тимовите кои ќе одат на терен	3.000,00ден (една посета тим лекар, сестра и возач) (по 6 посети годишно) 33*6*3.000,00	Здравствени домови и Општи болници со проширана дејност	594.000,00
2	Материјални трошоци (за работни кутии, алкохол, бензин, вода, безалкохолни пијалоци и слично))	33*10.000,00ден (годишно)	Здравствени домови и Општи болници со проширана дејност	330.000,00
3	Обработка на податоци од мерењата при здравствениот преглед и извештај	100.000,00 ден (годишно)	Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија	100.000,00
4	Активности за превентивни прегледи при тоplotни бранови	33*3.000,00ден (годишно)	Здравствени домови и Општи болници со проширана дејност	99.000,00
5.	Трошоци за гориво за Рурални доктори (над 25 км оддалеченост). Руралните доктори кои ги исполнуваат условите за работа добиваат месечен надомест за патни трошоци најмногу до 10.000,00 денари.	За остварување на оваа активност ќе се обезбедат трошоци за гориво по поминат километар за руралните доктори. Максимална месечна исплата ќе биде до 10.000,00 денари од потрошените средства за патни трошоци. од 25 до 35км=8.000,00ден од 35 до 45км=9.000,00ден и над 45км=10.000,00ден	Руралните концесионери	877.000,00

	ВКУПНО			2.000.000,00 ден
--	--------	--	--	------------------

Извршители на оваа програма се здравствени домови и општи болници со проширена дејност, руралните концесионери и Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија.

Оваа програма ќе се реализира во рамки на обезбедените средства во Буџетот на Република Северна Македонија за 2024 година во износ од **2.000.000,00** денари.

VI. ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ВЛАДАТА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА,**

Бр. _____
_____ 2024 год.

Димитар Ковачевски

С к о п ј е